

ZAJĄC SZARAK

– *Lepus europaeus*

Systematyka

- królestwo: zwierzęta
- gromada: ssaki
- typ: strunowce
- rząd: zajęczaki
- podtyp: kręgowce
- rodzina: zajęcowsate

Jak wygląda?

Zając jest gatunkiem, który przystosował się do życia praktycznie wszędzie, na nizinach, torfowiskach, bagnach, na obrzeżach terenów zurbanizowanych i w dużych parkach oraz lasach. Preferuje tereny użytków rolnych o żyznych, przepuszczalnych glebach, dużej różnorodności upraw, dużej mozaikowości niewielkich pól. W siedlisku polnym chętnie korzysta z zakrzaczeń lub zadrzewień, które są dobrym schronieniem przed drapieżnikami oraz niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi – wiatrem, deszczem.

Długość ciała zająca wynosi 65–76 cm, długość ogona (omyka) 8–10 cm. Waga zależna jest od wieku i miejsca występowania – dorosłe zające osiągają 3,5–4,5 kg. Sylwetka zająca szaraka charakteryzuje się giętym kręgosłupem, dobrze rozwiniętymi i umięśnionymi kończynami tylnymi, zwanymi skokami (dwukrotnie dłuższe od przednich), oraz krótkimi kończynami przednimi.

Zając ma długie uszy, zwane słuchami. Przyłożone do głowy sięgają poza pysk i są czarne. Duże oczy, zwane trzesczczami, pozwalają na obserwację terenu w zasięgu prawie 360°. W związku z tym zając doskonale widzi każdy ruch, gorzej z oceną odległości. Sierść, zwana turzycą, zmienia się jesienią (wrzesień–listopad) i wiosną (kwiecień–czerwiec), a rodzaj i gęstość włosa zapewnia odpowiednią do pory roku izolację termiczną.

W jakim środowisku żyje?

Zając jest gatunkiem bardzo wrażliwym na zmieniające się środowisko przyrodnicze. Ogromnym zagrożeniem dla jego liczebności jest ogólny wzrost liczby drapieżników. Ogólnokrajowe akcje szczepień lisów przeciwko wściekliznie sprawiły, że ich zagęszczenie wzrosło kilkakrotnie. Również wzrost liczby jenotów, a w niektórych regionach duża liczba dziczyali oraz wypuszczanych poza obręb gospodarstw w porze nocnej psów i kotów doprowadziły do znacznego spadku liczby zającej. Na zające polują również drapieżniki skrzydlate, szczególnie kruki, których liczba w ostatnich latach znacznie wzrosła.

Czym się żywi?

Zając jest typowym roślinożercą, o czym świadczy budowa uzębienia i przewodu pokarmowego. Pokryte nierównomierną warstwą szkliva siekacze ścierają się, tworząc ostre krawędzie, co uwidacznia się charakterystycznym widokiem zgrzyzanych roślin zielnych lub pędów. Skład diety zależy od miejsca życia i pory roku. Aktywność pokarmowa zającej przypada przede wszystkim na godziny nocne. Latem, kiedy noc jest krótka, można zobaczyć żerujące zające wczesnym ranem i późnym wieczorem.

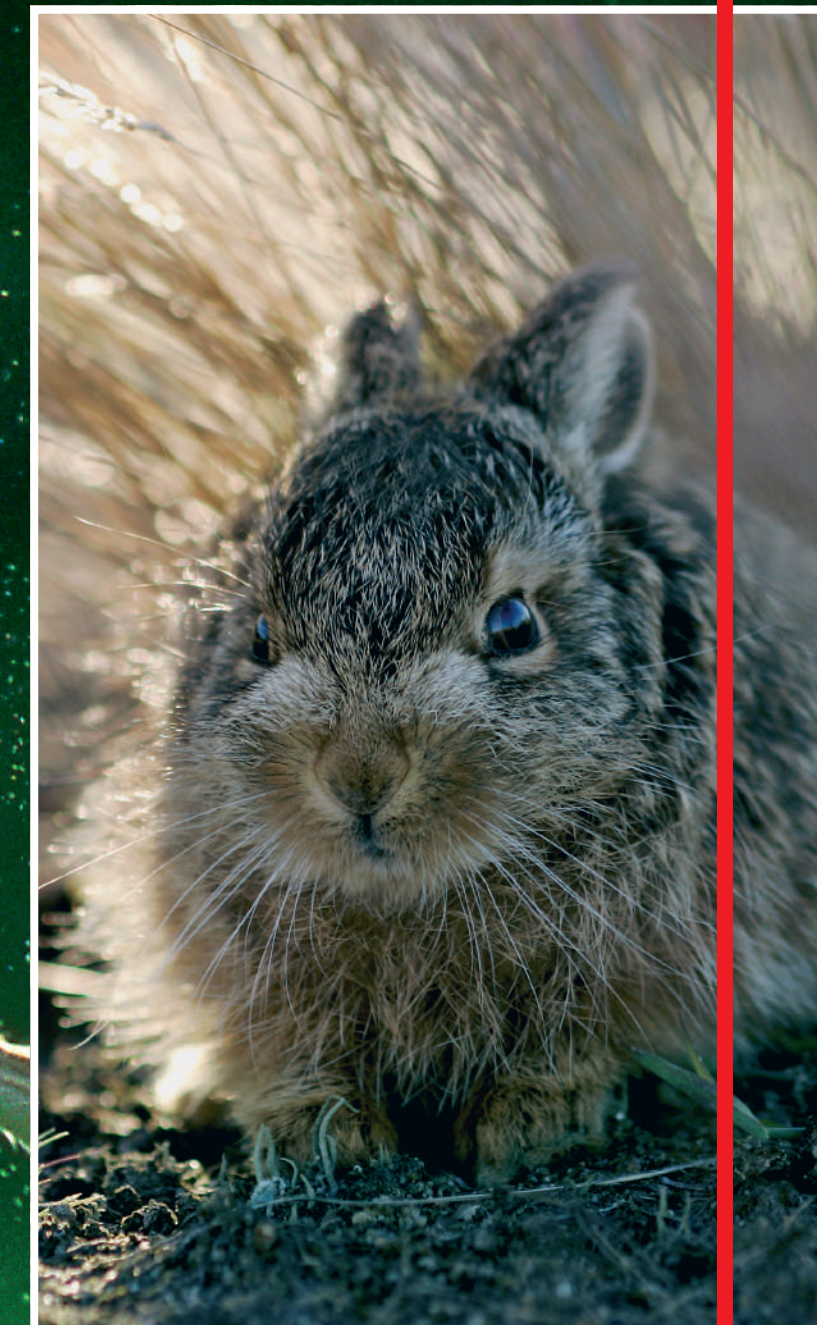
Czy wiesz, że:

- W okresie godowym (parkoty) widoczne są niewielkie skupiska zającej. Między samcami dochodzi wtedy do rywalizacji. Zdarzają się walki oraz gonitwy zającej.
- Zające z pierwszego miotu określa się „marczakami” (od marca) z racji terminu ich urodzenia, chociaż w naszych warunkach obserwowano nowo narodzone zające już na początku lutego.
- Młode zające nie wydzielają zapachu, by nie zwietrzyły ich drapieżniki.
- Długość życia zająca wynosi 12 lat, lecz w naturalnych warunkach osiągnięcie takiego wieku należy do rzadkości.

Zając szarak

W jakim środowisku żyje?

Jak wygląda?

Czym się żywi?

Z W I E R Z Ę T A P O L S K I